

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. D.

przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w B. i Prezesowi

Sądu Okręgowego w B.

o zadośćuczynienie i rentę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 stycznia 2013 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie trzecim wyroku

Sądu Apelacyjnego

z dnia 8 kwietnia 2011 r.,

- 1) oddala zażalenie,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego,**
- 3) przyznaje adwokat Z. D. – D. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu**

kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

W. D. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego i Sądu Okręgowego kwoty 90 000 zł z odsetkami ustawowymi tytułem zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i psychiczne oraz naruszenie dóbr osobistych.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 21 grudnia 2010 oddalił powództwo.

Sąd Apelacyjny na skutek apelacji powoda zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził od Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego na rzecz powoda kwotę 5 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 21 czerwca 2010 r.; w pozostałym zakresie apelację powoda oddalił. Ponadto zasądził od powoda na rzecz pozwanego, zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, kwotę 1 000 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego w drugiej instancji (punkt III sentencji). W uzasadnieniu wyjaśnił, że orzekając w punkcie III sentencji o kosztach procesu w drugiej instancji, obciążył powoda tymi kosztami, należnymi stronie pozwanej ze względu na wynik sprawy, jedynie częściowo, stosownie do art. 102 k.p.c., mając na względzie sytuację zdrowotną, majątkową i wielkość pobieranego przez powoda świadczenia rentowego.

W zażaleniu powód zarzucił postanowieniu zawartemu w punkcie III sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego naruszenie art. 102 k.p.c. Wskazał, że w okolicznościach sprawy powinien być całkowicie zwolniony na podstawie art. 102 k.p.c. od obowiązku zwrotu kosztów procesu w drugiej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 102 k.p.c., który na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. znajduje zastosowanie również w postępowaniu apelacyjnym, sąd w szczególnie uzasadnionych wypadkach może w drodze wyjątku od reguły odpowiedzialności za koszty procesu odpowiednio do wyniku sprawy zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążyć jej w ogóle kosztami procesu. Przesłanki zastosowania art. 102 k.p.c. mogą stanowić zarówno - oceniane z punktu widzenia zasad współżycia społecznego - okoliczności dotyczące samej strony, jej sytuacji życiowej i stanu majątkowego, jak i okoliczności związane z przebiegiem postępowania sądowego.

Oparta na kryterium słusznościowym ocena sądu dotycząca istnienia wypadku szczególnie uzasadnionego w rozumieniu art. 102 k.p.c. i zakresu

zwolnienia strony od ponoszenia kosztów procesu należy do sfery uznania sądu. W związku z tym zakwestionowanie tej oceny może nastąpić jedynie wyjątkowo, w razie podjęcia przez sąd rozstrzygnięcia oczywiście niemieszczącego się w granicach przyznanej mu swobody decyzji przez art. 102 k.p.c. (por. np. postanowieni Sądu Najwyższego: z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07). W sprawie do naruszenia art. 102 k.p.c. nie doszło. Brak w okolicznościach sprawy podstaw do uznania częściowego tylko zwolnienia powoda od ponoszenia, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, kosztów postępowania apelacyjnego za oczywiście niemieszczące się w granicach swobody przyznanej sądowi przez art. 102 k.p.c. Nie mogłoby być uznane za słuszne obarczenie strony pozwanej całością kosztów postępowania apelacyjnego tylko ze względu na trudne położenie majątkowe powoda, jeżeli powód, kierując się przywiązaniem do swych, nieuznanych przez sąd pierwszej instancji twierdzeń, inicjuje to postępowanie i określa jego zakres bez liczenia się z wynikającymi stąd kosztami (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 24/11).

Mając powyższe na względzie należało zażalenie powoda oddalić (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.), a kosztach postępowania zażaleniowego orzec zgodnie z art. 98 w związku z art. 108 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U nr 169, poz. 1417 ze zm.), a także art. 99 k.p.c. i § 6 pkt 2 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.), a o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu – zgodnie § 19 pkt 1 w związku z § 13 ust. 2 pkt 2, § 6 pkt 2 i § 2 ust. 3 tego rozporządzenia.